

Protokoll fört vid pleniföredragning

Social- och miljöavdelningen

Hälso- och sjukvårdsbyrån, S3

Närvarande

VT - RH - AHJ - AH - FK - AR - CW

Frånvarande

HJ

Justerat

Omedelbart

Ordförande

Lantråd

Veronica Thörnroos

Föredragande

Minister

Annette Holmberg-Jansson

Protokollförare

Landskapsläkare

Knut Lönnroth

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 4

Social- och hälsovårdsministeriets
anvisning om åtgärder enligt lagen
om smittsamma sjukdomar för att
begränsa offentliga tillställningar
och allmänna sammankomster.

ÅLR 2020/2268

7 S3

Ärendet har överförts från en enskild föredragning 17.3.2020.

Landskapsregeringen beslöt att begränsa offentliga tillställningar och
allmänna sammankomster enligt **bilaga S321P03**.

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
BESLUT	7 S3	1 (4)

Datum	Dnr
14.1.2021	ÅLR 2020/2268

Offentlig delgivning
Sändlista för kännedom

Kontaktperson
Knut Lönnroth, telefon +358 (0)18 25000 (vxl)
knut.lonnroth@regeringen.ax

Ärende
**SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS
ANVISNING OM ÅTGÄRDER ENLIGT LAGEN
OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR ATT
BEGRÄNSA OFFENTLIGA TILLSTÄLLNINGAR
OCH ALLMÄNNA SAMMANKOMSTER**

Beslut

Landskapsregeringen beslutar med stöd av 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) att förbjuda alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus på Åland.

Offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 20 personer kan emellertid ordnas inomhus och i avgränsade områden utomhus under förutsättning att säkerheten kan garanteras genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från 21.9.2020 (Bilaga).

Beslutet träder i kraft 18.1.2021 och upphör 31.1.2021 klockan 24:00.

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

Motivering

Landskapsregeringen har 30.10.2020 antagit en handlingsplan för hantering av covid-19 epidemin på Åland (ÅLR 2020/8256) som har utarbetats i samråd med Ålands hälso- och sjukvård. Handlingsplanen innehåller vägledande definitioner av epidemifaser och planerade åtgärder för de olika epidemifaserna.

Landskapsregeringen förbjöd 17.12.2020 med stöd av 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Inomhus och i utomhusutrymmen där området är avgränsat kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 20 personer emellertid ordnas, förutsatt att tillställningen eller sammankomsten genomförs så att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärd anvisning från 21.9.2020. Beslutet upphör 17.1.2021 kl. 24:00.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna i landskapet skötas av landskapsregeringen eller någon annan myndighet som anges i landskapslag.

I 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt 3 mom. i nämnda paragraf får ett beslut enligt 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017) är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar viruset i första hand som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Viruset kan även smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Viruset cirkulerar fortfarande både i Finland och annanstans i världen och största delen av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Genom omfattande testning, spårning av smittkedjor, isolering av insjuknade och karantän för exponerade kan man till viss del, men inte enbart, bromsa spridningen av sjukdomen.

Effektiviteten hos Finlands hybridstrategi vid bekämpningen av coronavirusepidemin följs upp med hjälp av epidemiologiska, medicinska och funktionella parametrar. Besluten om att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort. Antalet nya covid-19-fall i Finland minskade betydligt under den sista månaden.

Åland är sedan 11.1.2021 igen i epidemins accelerationsfas, men med 14 bekräftade smittfall på två veckor varav 2 fall av samhällssmitta är Åland

nära gränsen till spridningsfasen. Enligt den av landskapsregeringen antagna handlingsplanen på Åland bör i accelerationsfasen offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 personer som ordnas inomhus eller utomhus förbjudas, men offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med fler än 50 personer kan ordnas under förutsättning att säkerheten kan garanteras genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från 21.9.2020 (Bilaga). Med tanke på att Åland är på gränsen till spridningsfasen har arbetsgruppen bedömt att det är motiverat att göra undantag från handlingsplanen och fortsätta med begränsningar som är striktare än vad som föreslås i handlingsplanen och därmed föreslagit att en strikt gräns för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster fortsatt sätts vid 20 personer under perioden 17.1.2021 till 31.1.2021.

Offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 20 personer kan ordnas inomhus och i avgränsade områden utomhus under förutsättning att säkerheten kan garanteras genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från 21.9.2020 (Bilaga). Den som arrangerar tillställningen eller sammankomsten är skyldig att se till att säkerheten för deltagarna kan garanteras. Vid behov måste arrangören därför dela in publiken i olika publikområden. Indelningen i olika områden, rörligheten mellan områdena och det högsta tillåtna antalet personer i området bestäms på basis av arrangörens bedömning på så sätt att det i praktiken är möjligt att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från 21.9.2020 (Bilaga). Varje separat område kan behöva ha egen ingång och utgång, eller att ingång och utgång sker i omgångar, egna tjänster (t.ex. eventuella serveringstjänster och sanitetsutrymmen) samt egen personal.

Detta beslut är nödvändigt för att fortsätta bromsa spridningen av sjukdomen covid-19.

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Det förelåg mycket kort tid mellan landskapsregeringens epidemiologiska bedömning och tidpunkten då beslut måste fattas. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande skada för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har landskapsregeringen med stöd av 28 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland inte ordnat något hörande i ärendet.

Tillämpade lagrum

- 30 § 9 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland
- 1, 8, 58 och 91 §§ lag om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016)
- 1 och 5 §§ statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017)
- 1 § i statsrådets förordning (FFS 69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)
- 28 § förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland

Ändringssökande

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar och 25 § i självstyrelselagen för Åland får detta beslut överklagas genom besvär hos Högsta förvaltningsdomstolen. En besvärсанvisning är bifogad.

Övrigt

Beslutet delges genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Ålands landskapsregering till och med 20.2.2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats på den elektroniska anslagstavlan på landskapsregeringens webbsida.

Lantråd Veronica Thörnroos

Minister Annette Holmberg-Jansson

BILAGOR

Undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning om förhindrande av coronavirussmitta i samband med offentliga tillställningar och allmänna sammankomster samt vid användningen av offentliga rum, 21.9.2020.

Besvärсанvisning.

FÖR KÄNNEDOM

Kommuner på Åland
 Ålands kommunförbund, info@kommun.ax
 Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax
 Ålands polismyndighet, registratur.aland@polisen.ax
 Statens ämbetsverk på Åland, info@ambetsverket.fi
 Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, kirjaamo@valvira.fi
 Institutet för hälsa och välfärd, info@thl.fi
 Social- och hälsovårdsministeriet, kirjaamo@stm.fi
 Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi
 Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi
 Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet, janina.groop-bondestam@om.fi
 Viveca Arrhenius, Social- och hälsovårdsministeriet, viveca.arrhenius@stm.fi
 Anne Kumpula, Social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@stm.fi

Anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler

Lagliga grunder och befogenheter

I enlighet med 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) ska Regionförvaltningsverket samordna och övervaka bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska styra och stödja bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunerna och vid verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, utveckla diagnostiseringen och behandlingen av smittsamma sjukdomar på regional nivå samt utreda epidemier i samarbete med kommunerna. Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistrikten i dess område ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket fattar de administrativa besluten enligt lagen om smittsamma sjukdomar med hjälp av den expertis som finns i samkommunen, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) ansvarar kommunen för att samordna arbetet som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som fastställs i folkhälsolagen (66/1972), i hälso- och sjukvårdslagen och lagen om smittsamma sjukdomar. Bekämpande av smittsamma sjukdomar omfattar enligt lagen förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Syftet med anvisningarna

Den 6 maj 2020 utfärdade statsrådet ett principbeslut om en hybridstrategi för hanteringen av coronakrisen. Den 7 september 2020 utfärdade social- och hälsovårdsministeriet en handlingsplan som ska vara ett styrmedel för att genomföra rekommendationerna och begränsningarna i hybridstrategin. Syftet med dessa

anvisningar är att offentliga tillställningar, allmänna sammankomster och möten ska kunna ordnas tryggt inomhus, eller på avgränsade områden utomhus, och att stödja en trygg användning av offentliga lokaler medan coronaepidemin pågår. Genom att följa anvisningarna kan man förebygga smitta och minska antalet exponerade.

I anvisningarna beskrivs allmänna förutsättningar för att förhindra spridningen av Covid-19 och begränsa antalet exponerade. Utgående från dessa förutsättningar kan de som arrangerar tillställningar och verksamhet utarbeta egna, mer detaljerade rekommendationer för specifika situationer, verksamheter eller tillställningar. På större platser där tillställningar ordnas kan det samtidigt finnas flera mindre grupper av människor som inte är i närkontakt med varandra.

Enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan lokala och regionala myndigheter bistå vid utarbetandet av mer specifika rekommendationer. Arrangörerna ska planera och bedöma möjligheterna att förhindra smittspridningen innan de beslutar att ordna och genomför tillställningen eller verksamheten.

För arrangörer som är arbetsgivare finns det särskilda föreskrifter om skyldigheten att skydda anställda. När det gäller personer som arbetar i offentliga lokaler grundar sig säkerhetsåtgärderna på arbetsgivarens riskbedömning. Arbetshälsovården stöder arbetsgivaren i riskbedömningen.

Kom inte till offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller offentliga lokaler med symptom

Coronaviruset orsakar luftvägsinfektion med symtom som bland annat hosta, halsont, feber, andnöd, muskelsmärta, magsymtom och huvudvärk (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Man får inte komma till offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller offentliga lokaler där andra människor samtidigt närvarar om man har några som helst symptom som tyder på smitta.

Arrangören har en skyldighet att följa det regionala epidemiläget. Om det inte går att undvika närkontakter under hela tillställningen ska arrangören rekommendera användning av munskydd i enlighet med anvisningarna som Institutet för hälsa och välfärd har utfärdat.

Personer i riskgrupper

Det rekommenderas att personer som hör till riskgrupperna undviker närkontakter medan epidemin pågår, och därför avråds dessa personer från att delta i offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller verksamhet i offentliga lokaler. Om det är nödvändigt att delta ska trygga avstånd och hygienrekommendationerna iakttas.

Riskgrupper för allvarlig coronavirussjukdom: <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/vanliga-fragor-om-coronaviruset-covid-19>

Onödig fysisk kontakt ska undvikas

Coronavirus smittar främst genom droppsmitta

(<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). För att förhindra smitta ska icke-nödvändiga fysiska kontakter undvikas.

- I syfte att undvika närkontakter bör möjligheterna att upprätthålla säkerhetsavstånd vid offentliga tillställningar, allmänna sammankomster och i offentliga utrymmen tryggas så att det kan hållas 1–2 meters avstånd mellan människor eller grupper. Med grupper avses här till exempel personer som bor i samma hushåll eller som träffas regelbundet.
- I situationer där det kan uppstå köer bör man påminna folk om säkerhetsavståndet och hjälpa dem att upprätthålla det. Man kan till exempel ha personal och informationstavlor som instruerar om säkerhetsavståndet. Därtill kan man förhindra att det bildas långa köer genom att dela upp när och hur deltagare anländer.
- Risken för droppsmitta förhöjs lätt när man sjunger eller motionerar i grupp, och därför bör vikten av att hålla säkerhetsavstånd inskräpas i dessa och liknande situationer. Om man ropar eller talar med hög röst, till exempel när man hejar på ett lag, ökar risken för droppsmitta.
- Vi rekommenderar att biljetter i första hand säljs på förhand, till exempel genom en webbutik.
- Publiken kan med hjälp av tejpningar, rep eller personal styras så att trängsel undviks.

God hand- och hosthygien minskar smittorisken

Coronavirus smittar främst genom droppsmitta

(<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Smitta kan förebyggas med hjälp av god handhygien och god hygien då man hostar kan smitta förebyggas. Se till att anställda och besökare får information om rätt sätt att tvätta händer och hosta.

- När du stiger in i en lokal eller ett avgränsat område utomhus ska du gnugga händerna med handsprit. Handsprit ska finnas lätt tillgängligt.

- Händerna ska tvättas med tvål och vatten innan måltider, varje gång du hostat eller nyst och om de är synligt smutsiga. Händerna torkas omsorgsfullt på en torr och ren handduk. Det kan vara en engångsservett i papper eller en handduksrulle där den använda och den rena delen inte vidrör varandra. Om det inte är möjligt att tvätta händerna med tvål och vatten ska du använda handsprit.
- När du hostar eller nyser ska du täcka mun och näsa med en engångsnäsduk som sedan genast kastas bort. Om du inte har en näsduk kan du hosta eller nysa i armvecket. Tvätta därefter händerna.
- Arrangören av en tillställning eller verksamhet kan rekommendera användning av munskydd, beroende på epidemiläget. Den som vill kan också annars använda munskydd med beaktande av anvisningarna för användning.

<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/anvisningar-for-forebyggande-och-bekampning-av-infektioner/allmanna-hygienregler>

<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/smitta-och-skydd-coronaviruset/rekommendation-for-medborgare-om-att-anvanda-ansiktsmasker>

<https://www.ttl.fi/sv/information-om-hemmagjorda-ansiktsmasker/>

Städning

Coronaviruset smittar i huvudsak via droppsmitta, dvs. när en smittad person hostar eller nyser. Det är också möjligt att viruset smittar genom beröring. Coronaviruset lever inte länge i luften eller på ytor.

Använd svagt basiska rengöringsmedel vid städning. I sanitetsutrymmen kan man använda desinficeringsmedel för effektivare städning. Följ Arbetshälsoinstitutets städanvisningar.

- Ytor som till exempel dörrhandtag, armstöd, bord, strömbrytare och kranar torkas av minst en gång om dagen, gärna två gånger dagligen. I lokaler med mycket besökare rekommenderas avtorkning med 2–4 timmars mellanrum.
- Användning av gemensamma datorer eller annan utrustning ska undvikas eller så ska apparaterna rengöras efter varje användning.

<https://www.ttl.fi/sv/stadanvisningar-for-att-forebygga-smitta-av-covid-19>

Om det upptäcks coronavirus vid en offentlig tillställning eller allmän sammankomst

Det är kommunens eller sjukvårdsdistriktets läkare som ansvarar för utredningen av smittkedjor. Om det konstateras coronavirussmitta vid en tillställning, ska det utredas huruvida andra personer har exponerats för smittan. Alla som exponerats ska spåras och hållas i karantän i 14 dygn i enlighet med smittskyddslagen. För att underlätta smittspårningen ska arrangörerna i den mån det är möjligt och med beaktande av lagstiftningen samla in kontaktuppgifter till deltagarna i evenemang eller verksamhet. Det går att minska antalet personer som kan exponeras genom att begränsa antalet deltagare och genom att undvika att olika grupper blandas med varandra vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Lägerverksamhet för barn och unga

- Endast symptomfria personer får delta.
- Lägerverksamheten rekommenderas i grupper om högst 50 personer som är inkvarterade, intar måltider och ägnar sig åt aktiviteter så att de inte kommer i kontakt med andra grupper som eventuellt befinner sig på samma lägerområde vid samma tidpunkt. På så vis begränsas antalet närkontakter under lägret, och spårningen av personer som exponerats för smittan underlättas, om det upptäcks fall av coronavirussmitta på lägret.
- Iaktta allmänna rekommendationer om god hand- och hosthygien samt städning.
- Undvik onödig fysisk kontakt (till exempel att skaka hand eller kramas).
- Om en lägerdeltagare under lägret konstateras ha symptom som passar in på coronavirusinfektion, ska hen hänvisas till ett separat utrymme och vänta där tills det går att lämna lägret. Hen ska utan dröjsmål söka sig till coronavirustest. Ifall hen har viruset ska de som exponerats spåras och försättas i karantän. Lägerarrangören ska vara i kontakt med den enhet som lokalt svarar för smittsamma sjukdomar för att få närmare anvisningar.

